

UČENIE DOSPELÝCH už nemôže byť ľahšie

Žijeme v digitálnej dobe plnej znalostných systémov, no napriek tomu neoplývame širšími znalosťami. Pred nami je nová vlna vo vzdelávaní a odbyte znalostí, využite to!

S hrôzou som od ochrancov matky zeme zistil, že sa vo svete vyhadzuje až 30 percent vyprodukovaných potravín. Plytvanie, ktoré je donebavolajúcim hriechom. Ako je to s plytvaním energie nás ľudí? Koľko skvelých znalostí a skúseností ľudí zapadne prachom? Aj to je hriech?

Pri plytvaní ľudským potenciálom a hlúpom úsilí, ktoré je jeho dôsledkom, mi ako prvý napadol svetoznámy obraz Il'ju Repina „Burlaci na Volge“. Príbeh z obrazu je spojený s prácou nevoľníkov, ktorí ťahajú lode proti prúdu rieky. Určite sa aj dnes, v 21. storočí, nájde paralela s týmto obrazom, a to aj v našich zemepisných šírkach a dĺžkach.

Čo je v existujúcom systéme vzdelávania zlé?

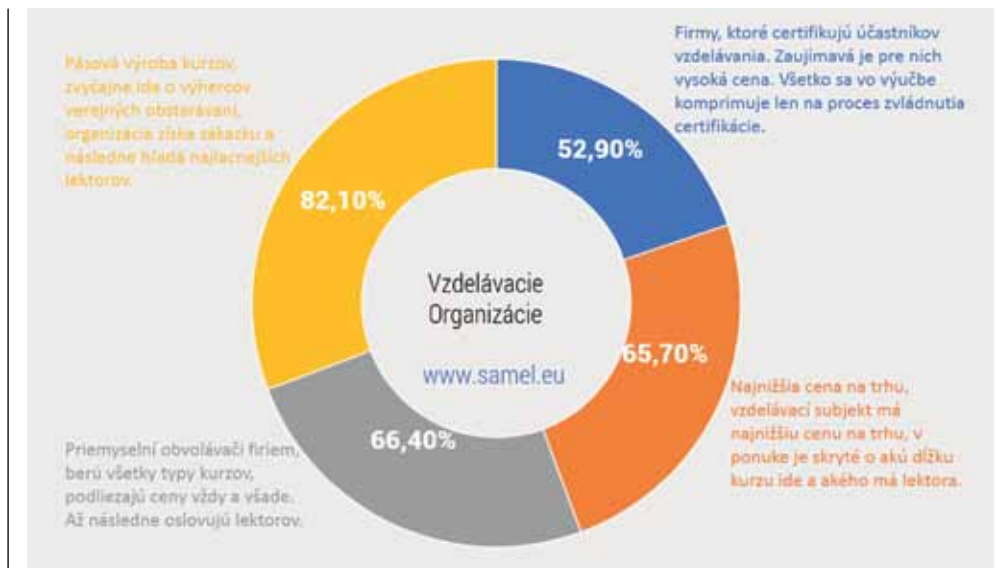
Je toho určite veľa, možno by sa nám ani nepodarilo všetko pomenovať. Osobne sa prikláňam sa k „teórii a praxi nevzdelanosti“, ktorej autorom je rakúsky profesor, literárny vedec a filozof Konrad Paul Liessman. Ten tvrdí, že súčasná spoločnosť je chronicky nevzdelaná. A podľa neho šťastie, vzdelanie i znalosť určite nejako súvisia.

Pravdou je však to, že len bez nalievavosti a potreby využiteľnosti znalostí môže dôjsť k skutočnému pocitu šťastia, ktorého vrcholom je sloboda a slasť z myslenia, poznania, chápania i krásy. Sľubovanie šťastia zo vzdelania je v dnešnej dobe falošná hra, pretože v praxi poznania ide viac o výcvik a uspokojovanie konzumom ako o rozvoj tvorivého myslenia.

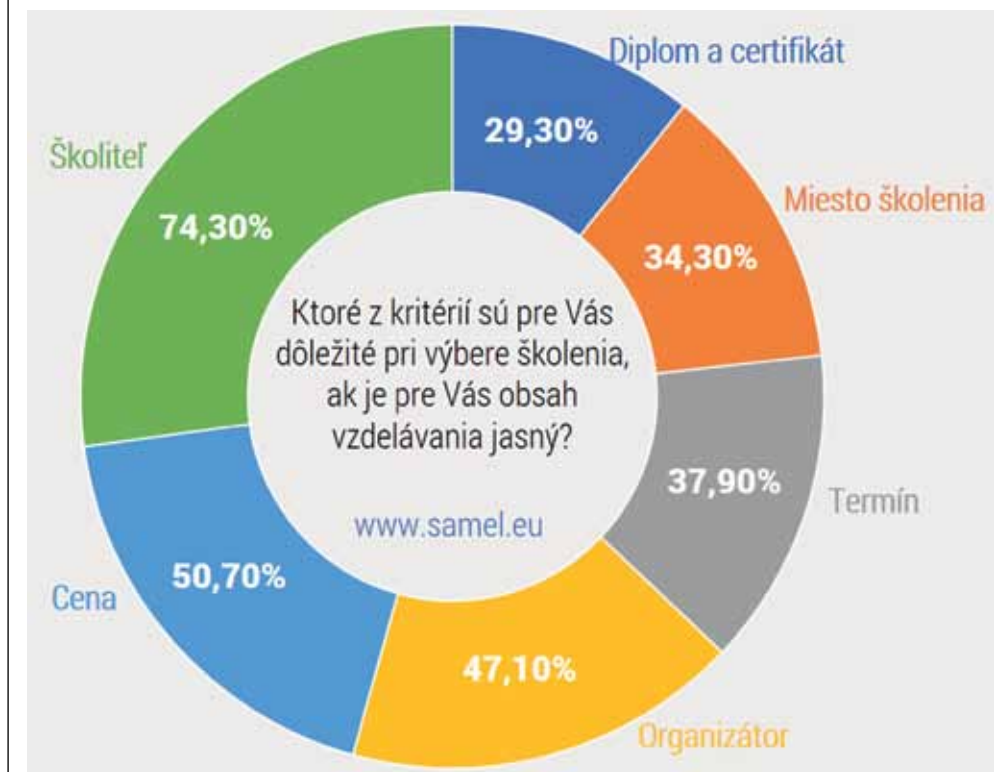
Položili ste si otázku, či naozaj potrebujeme vzdelaných ľudí? Stáva sa, že vzdelanie je obmedzením na prijatie do zamestnania? V roku 2017 sme vykonali prieskum nedostatkov vo vzdelávacej praxi vzdelávania dospelých v podmienkach Česka i Slovenska. Išlo o prieskum realít vo vzdelávaní v segmentoch verejné zdroje na vzdelávanie, zamestnávateľia, dodávateľia vzdelávania a lektori.

Kto alebo čo je viac?

Žijeme v digitálnej dobe plnej znalostných systémov v čase dátových centier – internetovej encyklopédie Wikipédia, vyhľadávača Google, internetovej

Zvyčajné chyby dodávateľov vzdelávania.

Kritériá a parametre pri výbere vhodného vzdelávania.

databázy videí Youtube či profesionálnej sociálnej siete LinkedIn. Napriek tomu neoplývame väčšími znalosťami. Určite by ste aj sami prišli na to, že stratégia nositeľov (expertov) je ešte dôležitejšia ako kedykoľvek predtým. Je to jedna z mála

ciest, ako sa efektívne učiť.

Základným predpokladom je to, že tento expert chce, vie a môže odovzdať svoje poznatky. Najviac zmien, ktoré znechucujú a demotivujú ľudí a vytvárajú odpor, pochádza z nekompetentnosti

pri rozhodovaní o fungovaní organizácie. Ak by aj šlo o kompetentné rozhodnutie, zvyčajne má naša komunikácia prvky súťažne v rýchlosti a netrpezlivosti. Výsledkom je „zmenová obsesia“ alebo „hlúpe úsilie“, ktoré poznáme aj z našej praxe. V našom vyššie spomenutom prieskume bola aj otázka „Čo je pre vás dôležité pri výbere relevantného kurzu?“ Na prvom mieste nebola cena, ale kvalita a odbornosť nositeľa znalostí.

Základné druhy znalostí každého z nás

Explicitné, teda výslovné, znalosti majú formálny charakter, dajú sa napríklad ukradnúť. Majú charakter faktov – ide o vzorce, návody, zákony a iné informácie. Existuje ich enormné množstvo. Tacitné, teda skryté, znalosti sa nedajú formálne vyjadriť, sú to znalosti spojené s podvedomím, intuíciou i niečo nedefinovateľné navyše.

Sú viazané na nositeľa, hoci ten o tom často nevie. Ľudia sa líšia schopnosťou tvoriť tacitné znalosti. Majú kontextový charakter. Vyjadrujú vzťahy medzi vedomosťami, sú orientované na aplikovateľnosť pravidiel, zmysluplnosť konania, hodnoty, vzťahy a sociálnu komunikáciu atď.

Príklad z praxe na pracovné roly a znalosti

Aby sme si zjednodušili náš výklad, vysvetlíme si pracovné roly podľa Mereditha Belbina, autora najznámejších teórií o tímovej práci. Autor rozdeľuje prácu

zisk

Tip pre manažérov: Prečo učenie už nebude ľahšie?

Za najväčšie hodnoty okrem obsahu od skvelých odborne známych expertov na prvom mieste považujeme video záložky. Ide o URL (Uniform Resource Locator), teda reťazec znakov s definovanou štruktúrou, ktorý sa používa na prehratie konkrétneho času záznamu. Výsledkom je, že už nemusíte pozerat obsah celého videozáznamu, ale vyberáte si to čo vás zaujíma. Napríklad v našej firme máme zatiaľ 779 video záložiek, kde si môžete vybrať podľa kategórií: kedy (situácia pre použitie znalosti), komu (pracovná rola), kľúčové slová a reťazce. Poskytujeme rešerše toho, čo vám môže pomôcť vo vašom vzdelávaní. K dispozícii sú aj učiace dotazníky k vybraným kurzom a webinárom, i audio formát k záznamom. Aktuálne pripravujeme **webinár na tému Tvorba vzdelávacích webinárov, videokurzov** a produktov online vzdelávania.

podľa farieb takto:

- modrá práca – podľa inštrukcií, návodov, postupov;
- zelená práca – vyžaduje si interakciu s pracovným prostredím;
- žltá práca – rozhodovanie sám za seba v pracovných procesoch;

- oranžová práca – rozhodovanie za tím, firmu, organizáciu.

Existujú aj biela, šedá a ružová práca, ale to je na výklad na inom odbornom mieste. Na aký typ práce je orientovaná naša ekonomika? A na aký typ práce je orientované naše školstvo?

Pri ďalších úvahách sa nebudeme venovať modrej práci, ktorá si vyžaduje najmenej tacitných znalostí. Kto sa nechce trvalo odborne vzdelávať, nech sa pripraví, že bude robiť to, čo chcú iní, aby robil! Ľahko sa môže stať, že aj túto modrú prácu čoskoro nahradí automatizácia v zmysle Priemyslu 4.0.

Nositelia skrytých znalostí

Od Boha som dostal veľa darov. Okrem nákazlivého optimizmu je to aj schopnosť získať si dôveru ľudí – aj tých, ktorí vedia veľmi veľa. V Česku a na Slovensku žije veľa osobností odborníkov, ktorí CHCÚ a MÔŽU odovzdať svoje tacitné znalosti iným. Umožnia tak iným neučiť sa na vlastných chybách. S nami sa dozviete aj o slepých cestách a omyloch tých najlepších! Na webinároch málokedy hovoríme o postupoch. Viac o vzťahoch, súvislostiach, kompetentne hodnotíme javy a fakty a pracujeme s predpokladmi. Ponúkame viac, ako sú praktické postupy či len chápanie vecí, teda aj súvislosti, súvzťažnosti, hodnotenie reality a riešenia pre podnikanie a život.

Chcete poznať reálny príbeh? Dlhoročný známy ma raz napríklad požiadal o pomoc pre svoju dcéru, ktorá nastupovala do funkcie projektovej manažérky v novom zamestnaní v Česku. Špecifikovali sme aktuálne zadania od zamestnávateľa. Vybrali sme cez našu softvérovú aplikáciu relevantný video obsah, ktorý si postupne našťudovala. Novú pracovnú rolu v pohode zvládla a dodnes úspešne pracuje na ešte vyššej pozícii.

Nová vlna vo vzdelávaní...

Pred nami je nová vlna vo vzdelávaní a odbyte znalostí! Zarábať viac, bez komplikovaného cestovania a rozličných organizačných obmedzení, je pre tých, ktorí ponúkajú svoje znalosti, oveľa ľahšie ako v minulosti. Nové médiá vytvárajú takmer dokonalý most medzi nositeľ-

zisk

Tri najdôležitejšie problémy vzdelávania dospelých, ktoré vieme riešiť:

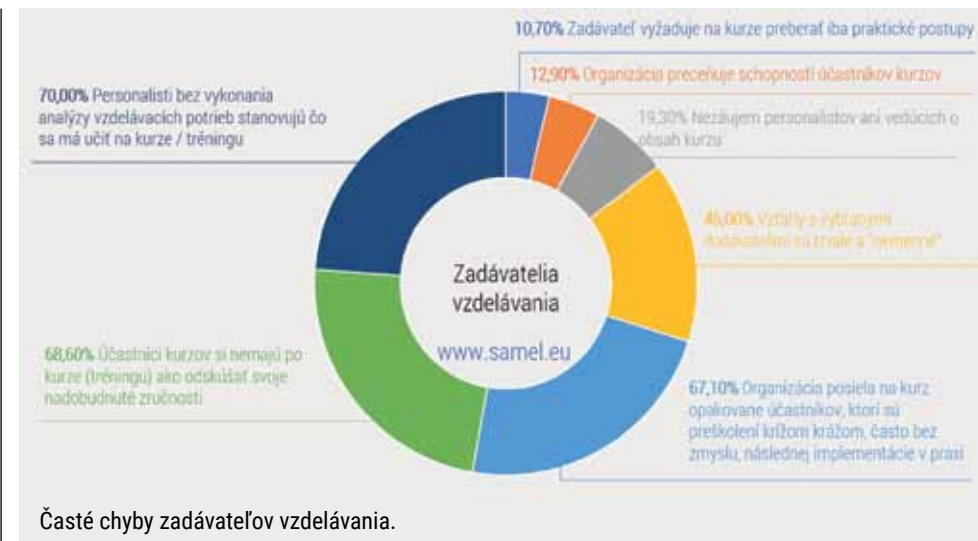
- Pracovníci majú problém koncentrovať sa na štúdium vybraných tém.
- Zamestnanci nemajú prístup ku kvalitnému relevantnému obsahu s odborne známymi expertmi (7 dní/24 hodín).
- Organizácie a jednotlivci nepoznajú postupy, ako sa najlepšie učiť, ako pracovať pri zdieľaní poznatkov.

Zdroj: *Ivan Sámel, Školiteľ manažérskych tém a producent digitálneho vzdelávacieho obsahu v spoločnosti Samel.Edu, s.r.o., www.samel.eu*

mi znalostí a ich príjemcami. Odmietnuť zákazníka, ktorý je vzdialený alebo v danom čase nedostupný, je manažérsky zločin. Poznáme minimálne päť ďalších závažných dôvodov, prečo využiť túto formu odbytu a prijímania znalostí.

Na záver

Ak chcete byť prví alebo aspoň rýchli v konkurenčnom boji v podnikateľskej

súťaži, na chyby a učenie sa na vlastných chybách nie je čas. Podľa známych štúdií sú práve majitelia firiem na Slovensku a v Česku najväčším obmedzením sami sebe – nevedia spolupracovať s externým znalostným prostredím. Najskôr veria na zázraky, „hurá optimizmus“ a projekty typu „chcem“. Ale aj na financovanie nákupu strojov a zariadení zo zdrojov EÚ. Dnes viac ako inokedy platí: aby ste

v podnikateľských výzvach mohli uspieť, musíte si vytvárať okolo seba ekosystém partnerov špecialistov, odborníkov, poradcov, konzultantov, interim a iných znalostných pracovníkov.

Autor: Ivan Sámel, školiteľ manažérskych tém a producent digitálneho vzdelávacieho obsahu v spoločnosti Samel.Edu, s. r. o.

